

AKADEMIE DER WISSENSCHAFTEN DER DDR

ZENTRALINSTITUT

FÜR ALTE GESCHICHTE UND ARCHÄOLOGIE

BIBLIOTHECA

SCRIPTORVM GRAECORVM ET ROMANORVM

TEUBNERIANA

BSB B. G. TEUBNER VERLAGSGESELLSCHAFT

1981

HOSIDII GETAE

MEDEA

CENTO VERGILIANVS

EDIDIT

†
ROSA LAMACCHIA

BSB B. G. TEUBNER VERLAGSGESELLSCHAFT

1981

CONSPECTVS SIGLORVM

- Tib.* = Tiberii Claudii Donati Interpretationes Vergilianae (ed. H. Georgii, Stuttgart 1905)
Seru. = Serui Grammatici commentarii in Vergilium uoll. I—III (ed. Thilo—Hagen, Leipzig 1881)
DSeru. = Deuteroseruus uel Seruius Danielinus, ut uulgo dicitur
Macrob. = Macrobbii Saturnalia (ed. G. Willis, Lipsiae 1963)
Fulg. = Fulgentii Expositio Virgilianae continentiae (Opera, ed. R. Helm, Lipsiae 1898, 83 ss.)

Editiones et philologorum scripta quibus in apparatu usi sumus

- Bac.* = Poetae Latini minores ed. Aem. Baehrens, uol. IV, Lipsiae 1882
Bu. = P. Burmanni Secundi Anthologia Veterum Epigrammatum et Poematum, t. I, Amstelodami 1759
Ca. = Hosidii Getae Medea, ed. P. Canal, Venetiis 1851, pp. XIV, 76
Heins. = Heinsius, N., in adnotationibus Burmannianae Anthologiae
Hight. = Hightius, O., in 'Mantissa adnotationum', t. II Anthologiae Burmannianae, p. 713 ss.
Klo. = Klotzius, Ch. A., Antiburmannus, Jenae 1761
Kro. = Kroll, W., Hosidius Geta, RE VIII (1913) 2489
Mariotti = Mariotti, Sc., Appunti sul testo della 'Anthologia Latina', Bollettino Comitato Ediz. Classici, Acc. Lincei, n. s. fasc. 7, Roma 1959
Mey. = Meyerus, H., Anthologia Veterum Epigrammatum et Poematum, Lipsiae 1835
Moo. = Hosidius Geta's Tragedy Medea, ed. J. J. Mooney, Birmingham 1919
Müller = L. Müller, De re metrica poetarum Romanorum, Leipzig 1894
Oudend. = Oudendorpius, Fr., in adnotationibus Burmannianae Anthologiae
Regel = Regel, C., Quaestionum Vergilianarum criticarum specimen, diss. Callis 1866, pp. 1—19
Rie.¹ = Anthologia Latina, rec. A. Riese, pars I, fasc. 1, Lipsiae 1869
Rie.² = Anthologia Latina, editio altera, rec. A. Riese, pars I, fasc. 1, Lipsiae 1894
Schenkl = Probae Cento, ed. C. Schenkl, Poetae Christiani Minores (CSEL 16), Vindobonae 1888
Schrad. = Schraderus, Fr. J., in adnotationibus Burmannianae Anthologiae
Seru. = Seruius, P., Collectanea Veterum Tragicorum aliorumque fragmenta, Lugduni Bat. 1620
Timpanaro¹ = Timpanaro, S., Contributi di filologia e di storia della lingua latina, Roma 1978
Timpanaro² = Timpanaro, S., Canal Pietro, in: Dizionario biografico degli Italiani, vol. 17, p. 679
Wakk. = Wakkereus, J. Ph., in adnotationibus Anthologiae Burmannianae
We. = Poetae Latini Minores, editio Wernsdorfiana postuma, t. VII (curauit N. Lemaire), Parisiis 1826

<HOSIDII GETAE>

MEDEA

<MED.>

Esto nunc Sol testis et haec mihi Terra precanti'
 et Dirae ultrices' et tu, Saturnia Iuno.'
 ad te confugio,' nam te dare iura loquuntur,
 conubiis.' si quid pietas antiqua labores
 respicit humanos,' nostro succurre labori,
 alma Venus,' aut quicumque oculis haec aspicias aequis.'
 accipite haec meritumque malis aduertite numen.'
 quid primum deserta querar?' conubia nostra
 reppulit' et sparsos fraterna caede penates.'
 quid Syrtes aut Scylla mihi, quid uasta Charybdis
 profuerit' mediosque fugam tenuisse per hostis?'
 improbe Amor, quid non mortalia <pectora> cogis?'
 iussa aliena pati' iterumque reuoluere casus,
 ire iterum in lacrimas' sed nullis ille mouetur
 fletibus;' infixum stridit sub pectore uulnus.'
 exstinctus pudor' atque inmitis rupta tyranni
 foedera' et oblitus famae melioris amantis'

5

10

15

¹ Aen. 12, 176 (precanti *Me¹ Seru. Tib.* uocanti *PR ω γ*) || 2 Aen. 4, 610 + 12, 178 (= 29) (et uox *communis, praef. p. VI, adm. 3* | Immo *M ω Tib.*, cf. 12, 156; 3, 380; ad.: *Lam.¹ 272*) || 3 Aen. 1, 666 (= 194) + 1, 731 || 4 Aen. 3, 136 (4, 168) + 5, 688 || 5 Aen. 5, 689 + 9, 404 (= 28) || 6 Aen. 1, 618 (10, 332) + 9, 209 (aspicias *P* aspiciat *cell.*) || 7 Aen. 4, 611 || 8 Aen. 4, 677 + 4, 213 || 9 Aen. 4, 214 (7, 450) + 4, 21 (= 263) (*Lam.² 163 s., 185; et uox comm.*) || 10 Aen. 7, 302 || 11 Aen. 7, 303 (profuit, *sed cf. Geo. 1, 451, ubi profuerit legitur; de re Lam.⁴ 17 ss.*) + 3, 283 || 12 Aen. 4, 412 || 13 Aen. 10, 866 + 10, 61 (*Lam.² 168*) || 14 Aen. 4, 413 + 4, 438 || 15 Aen. 4, 439 + 4, 689 (stridet *bedr. Tib.* stridit *cell.*; *Lam.² 184*) || 16 Aen. 4, 322 + Geo. 4, 492 || 17 Geo. 4, 493 + Aen. 4, 221 (oblitos)

Medea A. Hosidii Getae et tragoedia addiderunt *edd. Tertull. de praescript. haer. c. 39 coll. (Bu. adn. p. 149) | an Medea in A rubricae tantum locum tenet? (Lam.⁵ 314, 1)*

¹ Med. *add. Ca. Rie.* || 5 respice homano nostro succurrere labri A. *corr. Seru.* || 6 aut 'fortasse retinendum' *Regel del. edd. u. male a poeta consutum ideoque non emendandum putauit (Lam.³ 192)* || 12 pectora *supra lin. add. a* || 14 mouitur A || 15 stridet *Seru.* (cf. *autem loc. Verg.*)

oblitrusae suae est; lacrimae uoluntur inanes;
 nusquam tuta fides, uana spe lusit amantem,
 crudelis! quid, si non arua aliena domosque
 ignotas peteret? haec pro uirginitate reponit?
 heu pietas, heu prisca fides! [et haec] captiua uidebo
 reginam thalamo cunctantem ostroque superbo,
 haut impune quidem, si quid mea carmina possunt!

20

CHORVS COLCHIDARVM

<CHOR.> Rerum cui summa potestas,
 precibus si flecteris ullis,
 et si pietate meremur,
 nostro succurre labori.
 et tu, Saturnia Iuno,
 cui uincula iugalia curae,
 oculis haec aspicias aequis?
 nemorum Latonia custos,
 triniuis ululata per urbes,
 sic nos in sceptris reponis?
 quid, o pulcherrime coniunx,
 potuisti linquere solam,
 per tot discrimina rerum
 nequam erepte periculis?
 manet alta mente repositum,
 quam fortis pectore et armis,

25

30

35

40

18 Aen. 3, 629 (sui: Lam. 1 269) + 4, 449 || 19 Aen. 4, 373 + 1, 352 || 20 Aen. 4, 311 || 21 Aen. 4, 312 (peteres) + 12, 878 || 22 Aen. 6, 878 + 12, 63 | de captiua praef. p. VII adn. 1 || 23 Aen. 4, 133 (Lam. 3 184 s.) + 1, 639 || 24 Aen. 3, 628 + 9, 446 (Lam. 2 167 s.) || 25 Aen. 10, 100 (summa M²P²Y o Macrob. 6, 2, 26 Augustin. Cons. Euang. 1, 12, 18 Ench. 3, 11 prima M²Raeuuy¹ Tib.: Lam. 1 272) || 26 Aen. 2, 689 || 27 Aen. 2, 690 || 28 Aen. 9, 404 (= 5) || 29 Aen. 12, 178 (= 2) || 30 Aen. 4, 59 (= 115) || 31 Aen. 9, 209 || 32 Aen. 9, 405 || 33 Aen. 4, 609 (= 298) || 34 Aen. 1, 253 || 35 Aen. 10, 611 || 36 Aen. 9, 482 || 37 Aen. 1, 204 (= 185, 184) || 38 Aen. 3, 711 (= 209) || 39 Aen. 1, 26 || 40 Aen. 4, 11 (quem F, corr. F¹ quam cett.)

18 suae est def. Klo. (72) sui est Scru. loc. Verg. coll. (Lam. 1 269) || 21 petis? haec pro Scru. peteret pro edd. cett., cf. tamen loc. Verg. peterem? haec temptante rim (Lam. 1 267) || 22 et haec (ex sup. u.?) A del. Scru. || 23 thalami cunctantes A corr. Scru. || 24 aut impone A corr. Scru. || chorus colchitarum A Chorus Colchitarum Oudend. fortasse recte (Bu. adn. p. 152); uirorum uerisimilitudinem quam mulierum chorum Hos. induxisset comici (Lam. 5 319 s.) || 33 tribus A tribus A¹ || 37 totu ex totum (in rasura) A¹ || 38 nequidquam Bu. || 40 quam Ca. quem A || inter 40 et 41 lacunam con. edd.; ex Aen. 6, III (medique ex hoste recepti) supplendam esse con. Bu. (adn. p. 152) ex Aen. 5, 212 + 6, III Moo.

2

quaesitas sanguine dotes.
 felix, heu nimium felix,
 dum fata deusque sinebant!
 nescis, heu perditam, necdum
 quae te dementia cepit,
 caput obiectare periculis?
 haec nos suprema manebant,
 hoc ignes araeque parabant?
 nostram nunc accipe mentem
 uaginaque eripe ferrum
 ferroque auerte dolorem!

45

50

CREON — MEDEA

CR. Femina, quae nostris errans in finibus hostis,
 flecte uiam uelis; neque enim nescimus et urbem
 et genus inuisum et non innoxia uerba;
 hostilis facies occurat et omina turbet.
 Nullae hic insidiae nec tanta superbia uictis,
 non ea uis animo nec sic ad proelia ueni.
 Non ut rere meas effugit nuntius auris
 unde genus ducis uarum et mutabile semper:
 tu potes unanimes armare in proelia fratres

CR.

55

MED.
 [CR.]
 <CR.>

60

41 Aen. 7, 423 (= 254) || 42 Aen. 4, 657 in. (Lam. 3 197) || 43 Aen. 4, 651 (sinebat M²P² in Scru. Tib. sinebant F²P²Y o Macrob. 4, 6, 10) || 44 Aen. 4, 541 (= 199) || 45 Ecl. 2, 69 (6, 47) (= 135, 262) || 46 Aen. 2, 751 || 47 Aen. 7, 128 (manebant R manebat cett.) (= 455) || 48 Aen. 4, 676 || 49 Aen. 4, 676 (= 162, 448) || 50 Aen. 6, 260 || 51 Aen. 4, 547 (Lam. 4 165) || 52 Aen. 4, 211 (errans, cf. A) + 7, 469 (hostem; finibus uox comm.) || 53 Aen. 5, 28 + 7, 195 || 54 Aen. 7, 196 + 1, 28 (genus uox comm. = 406) + Geo. 3, 283 (2, 129) et uox comm.) || 55 Aen. 3, 407 (ne 406; Lam. 1 266 s.) || 56 Aen. 6, 399 + 1, 529 || 57 Aen. 1, 529 + 10, 901 (ne uox commansis: Lam. 2 178 s.) || 58 Aen. 7, 437 || 59 Aen. 5, 801 + 4, 569 || 60 Aen. 7, 335 (unanimes b unanimos M)

41 quaesitae Klo. || 42 ex priore hexam. parte excerptus, ut paroemiacus tamen legendus uidetur (cf. 295; Lam. 3 197) || 44 necdum] nescis con. Bae. || 48 hoc del. Ric. (Addenda ed. 1870 p. LVII) mire pedes singulos enumerant Kro. || 52 Cre. in marg. A | errant A errans A¹ ex Verg. loc. def. Mariotti (pruatum per litteras) errans Scru. | hostis] hospes Schrad. (cf. Bu. Mantissa 783) || 53 flectem A || 54 syl- laba - sum producta in caesura, uersus cum hiato legendus est (Lam. 3 178 ss.) || 55 facio A s supra lin. add. A¹ | ne post facies ex Verg. loc. con. Bu. (adn. p. 153) | turbat A turbet A¹ | occurrit et omnia turbas Scru. || 57 Cr. in marg. A | uenis A corr. A¹: hoc mendo rubricator adductus personae notam huic margini prae adscriptis || 58 Cr. ante hunc u. recte transpos. Scru. (Lam. 5 312 ss.)

4*

3

funereasque inferre faces' et cingere flamma;
 pacem orare manu' et uertere sidera retro'
 atque odiis uersare domos.' tibi nomina mille,
 mille nocendi artes' fecundaque poenis
 uiscera' notumque furens quid femina possit.
 cede locis' pelagoque uolans da uela patenti!
 Rex, genus egregium,' liceat te uoce moneri.

MED.

pauca tibi e multis,' quoniam est oblata facultas,
 dicam equidem, licet arma mihi mortemque mimeris:
 ne pete conubiis natam!' meminisse inuabit,
 dislice compositam pacem,' miserere tuorum!
 Ne tantos mihi finge metus' nec omine tanto
 prosequere!' causas nequiquam nectis inanes.
 stat sua cuique dies;' non ipsi excindere ferro
 caelicolae ualeant,' fati quod lege tenetur,
 nec mea iam mutata loco sententia cedit.

Non equidem inuideo' genero dignisque hymenaeis,
 non iam coniugium antiquum quod prodidit oro:
 tempus inane peto,' liceat subducere classem,
 extremam hanc oro ueniam.' succurre relictas,
 dum pelago desaeuit hiems,' miserere parentis,
 o genitor!' et nos aliquod nomenque decusque

MED.

61 *Aen.* 7, 337 + 1, 673 (9, 160; 10, 119) (= 358) || 62 *Aen.* 10, 80 + 4, 489
 (*Lam.* 2 180 s.) || 63 *Aen.* 7, 336 + 7, 337 || 64 *Aen.* 7, 338 + 6, 598 (*Lam.* 2 171 |
 fecundaque fecundum uox comm.) || 65 *Aen.* 6, 599 + 5, 6 || 66 *Aen.* 7, 559 + *Geo.*
 2, 41 || 67 *Aen.* 7, 213 + *Aen.* 3, 461 || 68 *Aen.* 3, 377 + *Geo.* 4, 437 || 69 *Aen.* 11,
 348 (minetur) || 70 *Aen.* 7, 96 (*Lam.* 2 175) + 1, 203 || 71 *Aen.* 7, 339 (= 352) + 11, 365
 (12, 653) || 72 *Aen.* 7, 438 + 12, 72 || 73 *Aen.* 12, 73 + 9, 219 (inanes *Pyc* inanis
 cett.) || 74 *Aen.* 10, 467 + 6, 553 (ferro *M* ω γ¹ *Fulg.* 100 (158), cf. *Aen.* 9, 137 bello
FP *Rubry*: *Lam.* 1 274, *Lam.* 2 178) || 75 *Aen.* 6, 554 + 12, 819 || 76 *Aen.* 9, 220 ||
 77 *Ecl.* 1, 11 + *Aen.* 11, 355 || 78 *Aen.* 4, 431 || 79 *Aen.* 4, 433 + 1, 551 || 80 *Aen.*
 4, 435 + 9, 290 || 81 *Aen.* 4, 52 + 12, 43 (cf. *Eurip.* *Med.* 344) || 82 *Aen.* 7, 360 +
 2, 89

64 priore hemist. metri uitio laborante u. tamen nullo modo emendandam putauit
 (cf. u. 65) emendare temptauit. *edd.*: uiscera post fecundaque *add.* *Serui*, semper
 post artes *Bu.*, testor *Oudend.*, mutas (ex *Aen.* 12, 397) *Moo.* *add.* || 65 uitio secundi
 pedis mancus uidetur sunt post uiscera *add.* *Oudend.*, totum u. praeterit *Serui*. ||
 64 et 65 ex hemistichis inter se male conuinctis *Hosidius* composuisse significauit. *Ric.*
 (cf. *Lam.* 3 190, 200) || 67 moneri moueri *Serui*. || 70 natum *Mey.* || 73 syllaba-ro
 producta (utpote in caesura) u. legendum esse putauit (*Lam.* 3 176, 3) | prosequere
 tanto causus *A* pr. ab causus *Serui*. pr. en causus *Bu.* pr.: causus *Ric.* | ne-
 quiquam *Ric.* nequiquam *A* nequiquam *Ca.* || 79 subdure *A* supra *lin.* ce
add. a || 80 oram *A* || 81 tē (fort. ex *ie*) *A* hiems supra lineam *scrips.* a

gessimus:' scis ipse neque est te fallere quioquam.
 nunc uicti, tristes (quoniam fors omnia uersat),
 submissi petimus terram' litusque rogamus
 innocuum: 'neque te ullius uolentia uincat.
 Quid causas petis' in me exitiumque meorum?'

CR.

quicquid id est, timeo' uatum praedicta priorum.
 eia, age, rumpe moras: 'quo me decet usque teneri?'
 Quem sequimur quouere ire iubes, ubi ponere sedes?'
 Ire ad conspectum cari genitoris et ora,
 dum curae ambiguae, dum spes incerta futuri.

90 MED.

CR.

Nunc scio quid sit amor!' hospicio prohibemur harenae,
 nec spes ulla fugae, nulla hinc exire potestas'
 quassataeque rates' geminique sub ubere nati
 et glacialis hiems aquilonibus asperat undas.
 si te nulla mouet tantae pietatis imago,
 indulge hospitio' noctem non amplius unam,
 hanc sine me spem ferre tui: audentior ibo.'

85

MED.

100 CR.

Desine iam tandem:' tota quod mente petisti,
 largior,' et repetens iterumque iterumque monebo:
 si te his adtigerit terris Aurora morantem,
 unum pro multis dabitur caput.'

83 *Aen.* 2, 90 + *Geo.* 4, 447 || 84 *Ecl.* 9, 5 (sors *recc.*) || 85 *Aen.* 3, 93 + 7, 229 ||
 86 *Aen.* 7, 230 + 11, 354 (nec) || 87 *Aen.* 8, 395 (= 269) + 8, 386 (exitiumque b exci-
 diumque cett.: *Lam.* 1 270 s.) || 88 *Aen.* 2, 49 + 4, 464 (= 110) (priorum *FP* ω γ *Prisc.*
 7, 77 priorum *M* *Lact. diu.* 2, 17, 2, cf. *Serui. ad l.*: *Lam.* 1 272) || 89 *Aen.* 4, 569 +
 5, 384 (= 372) || 90 *Aen.* 3, 88 || 91 *Aen.* 6, 108 || 92 *Aen.* 8, 580 || 93 *Ecl.* 8, 43 +
Aen. 1, 540 || 94 *Aen.* 9, 131 + 9, 739 || 95 *Aen.* 4, 53 + 5, 285 (ubere *FP* ω γ
 ubera *MP* 2 *R.*, cf. *codd.* *Aus. cent.* 63 | de re *Lam.* 2 180) || 96 *Aen.* 3, 285 || 97 *Aen.*
 6, 405 (*Lam.* 2 173 s.) || 98 *Aen.* 4, 51 + 1, 683 || 99 *Aen.* 9, 291 || 100 *Aen.* 12, 800 +
 4, 100 || 101 *Aen.* 10, 494 + 3, 436 || 102 *Aen.* 4, 568 || 103 *Aen.* 5, 815 (cf. *Eurip.*
Med. 352 ss.; *Sen. Med.* 297 ss.) uersus imperfectus

83 u. male consutum pepperam(?) emendauit. *edd.*: et ante scis *add.* *Serui*, ut *Bu.*; uide
 autem u. 65, al. || 87 u. male consutum pepperam emendauit. *edd.*: aut post petis *add.*
Serui. quid causas petis ex alto, exitiumque meorum *con.* *Bu.* quid c. p. in
 meque exitiumque meorum *con.* *Ca.* (43) an *Hos.* syllabam pe- ita produxit ut uer-
 sus recte legeretur? (cf. u. 269) | exitiumque *A* exitiumque *Bae.* || 89 dicit *A*
corr. a in *dextro marg.* || 93 hospicio prohibemur arenae *A* | u. male consutum perpe-
 ram emendauit. *edd.*: nunc scio quid sit: et hospicio *Serui*. (*contra contendit Bu. adn.*
p. 156) nam spatium pro hospicio *Hos.* scripsisset dubitauit. *Ca.* uel hemist. transpositis
 uu. 93 et 94 ita legendos *con.*: nunc scio quid sit amor, nulla hinc exire potestas/nec
 spes ulla fugae, hospicio prohibemur harenae (*adn.* p. 43) || 97 nullam habet *A*
ex loc. *Verq. corr.* *Serui*. || 101 at *Serui*. | monebo *A* n supra priorem *b*
scrips. *A*

VOX DEINTVS - CHORVS

VOX

O digno coniuncta uiro, ' dotabere, uirgo!
ferte facis propere, ' thalamo deducere adorti,
ore fauete omnes et cingite tempora ramis.
<CHOR.> Velamus fronde per urbem

105

uotisque incendimus aras.

heu, corda oblita tuorum,
uatum praedicta priorum,
fati sortisque futurae!

110

spe multum captus inani,
mactat de more bidentis

Phoeboque patrique Lyaeo,
cui uincula iugalia curae,
cumulatque altaria donis.

115

tremere omnia uisa repente,
fibrae apparere minaces,

uox reddita fertur ad aures:
thalamis neu crede paratis!
funus crudele uidebis.

120

carpebant' membra quietem,
animalia somnus habebat,

ferali carmine bubo
in fletum ducere uos:
tristis denuntiat iras.

125

quae tanta insania, ciues,
uelati' tempora ramis?

thalamo deducere adorti,

104 *Ecl.* 8, 32 + *Aen.* 7, 318 (*Lam.* 2 173 s.) || 105 *Aen.* 12, 573 (faces) + 6, 397 (= 129) (*Lam.* 2 169 s.) || 106 *Aen.* 5, 71 (tempora cingite R) || 107 *Aen.* 2, 249 || 108 *Aen.* 3, 279 || 109 *Aen.* 9, 225 (4, 528) (heu *Hos.* add. ex *Aen.* 4, 267) + 1, 257, al. || 110 *Aen.* 4, 464 (= 88) || 111 *Aen.* 10, 501 || 112 *Aen.* 11, 49 || 113 *Aen.* 4, 57 (mactat *Macrobo.* 3, 5, 2, 3, 12, 10; *Arus.* *GLK VII* 493, 25 | lectas om. *Hos.* | uidentis R ut A) || 114 *Aen.* 4, 58 || 115 *Aen.* 4, 59 (= 30) || 116 *Aen.* 11, 50 (= 418) || 117 *Aen.* 3, 90 || 118 *Geo.* 1, 484 || 119 *Aen.* 3, 40 (aures *My¹* auris *Fy*) || 120 *Aen.* 7, 97 || 121 *Aen.* 11, 53 || 122 *Aen.* 4, 522 + 1, 691 (8, 30, sed cf. *Seru.* ad *Aen.* 1, 388; *Lam.* 1 273) || 123 *Aen.* 3, 147 || 124 *Aen.* 4, 462 || 125 *Aen.* 4, 463 || 126 *Aen.* 3, 366 || 127 *Aen.* 2, 42 || 128 *Aen.* 11, 101ⁱⁿ + 8, 286^{ex} (ramis uox comm.: *Lam.* 1 273 s.) || 129 *Aen.* 6, 397 (= 105)

106 ramis] flammis A corr. *Bu. loc. Verg. coll. palmis *Serui.** || 107 uelatur *Serui.* (contra uide *Bu. adm. p. 157 ad loc.*) || 112 spem A (*Lam.* 1 260) || 118 apparere *Serui.* *loc. Verg. coll.* apparere A || 120 neu] ne *Serui.* || 121 credele A crudele A¹ || 126 nisus denuntiat (denuntias A) A¹ corr. *Serui.* uisus denuntiat con. *Ca.* (*adm. p. 46*) || 128 uelati] euincti (ex *Aen.* 8, 286^{ex}) *Serui.* || 129 thalami A corr. *Serui.*

6

quaeso, miserescite regi!
recubans sub tegmine fagi
diuino carmine pastor
uocat in certamina diuos:
ramo frondente pependit.

130

quae te dementia cepit,
saxi de uertice pastor,
diuina Palladis arte
Phoebum superare canendo?

135

raptum secat aera pinnis
fugiens Minoia regna,
ausus se credere caelo

140

uitamque relinquit' in auras.
demens uidet agmina Pentheus:
caput a ceruice reuulsam.

145

incensas pectore matres,
uocat agmina saeua sororum:
iuuenem sparsere per agros.

MEDEA - NVTRIX

MED.

En, quid ago? uulgi quae uox peruenit ad aures?
obstupui, magnoque irarum fluctuat aestu
durus amor; taedet caeli conuexa tueri.

150

130 *Aen.* 8, 573 (regis: *Lam.* 1 278) || 131 *Ecl.* 1, 1 || 132 *Ecl.* 6, 67 (*Lam.* 2 166) || 133 *Aen.* 6, 172 || 134 *Aen.* 7, 67 || 135 *Ecl.* 2, 69 (6, 47) (= 45, 262) || 136 *Aen.* 2, 308 || 137 *Aen.* 2, 15 (*Lam.* 2 166) || 138 *Ecl.* 5, 9 (Phoebum certet rec.) || 139 *Geo.* 1, 409 (aethera pennis) || 140 *Aen.* 6, 14 || 141 *Aen.* 6, 15 || 142 *Aen.* 5, 517 (relinquit) + 11, 617 (dispergit | uitam uox comm., *Lam.* 1 278) || 143 *Aen.* 4, 469 || 144 *Geo.* 4, 523 (reuulsam *My¹*) || 145 *Aen.* 7, 392 (accensas, sed cf. *Aen.* 4, 376 incensa | de re *Ou. Met.* 3, 710 ss.) || 146 *Aen.* 6, 572 (*Lam.* 2 183 s.) (= 302) || 147 *Geo.* 4, 522 || 148 *Aen.* 4, 534 + 2, 119 (ut uenit | aures *M²* auris cett. cf. *Sen. Med.* 116) || 149 *Aen.* 2, 560 (2, 774; 3, 48; 3, 298) + 4, 532 || 150 *Geo.* 3, 259 + *Aen.* 4, 451

130 quesub m. A corr. *Serui.* | regis ex *Verg. edd., perperam, ut putauit (*Lam.* 1 277 s.)* || post u. 130 lacunam notau. *Serui.* ex *Aen.* 6, 630 suppl. *Moc.* || 133 diuas *Serui.* || 135 aut delendum aut post 141 transponendum. putau. *Ouidend.* || 138 canendum A canendo A¹ || 139 secatera A secat aera *Bu.* secat aethera *Ca. Rac. loc. Verg. coll.* || 142 auris *Schrad.* undis dubitanter con. *Ca.* (*adm. p. 47*), uide autem *Lam.* 1 278 || 144 crucibus inchoat *Ric.* 1 hac adnotatione: 'uel spurium uel post 147 ponendum' post 146 transpos. *Ric.* 2 || 145 incensas pectore matres A accensas p. m. *Bu.* (*Addenda* 726) incensa pectore matre *Schenkl.* incenso pectore mater con. *Ca.* (*adm. p. 47 s.*) || 146 uocat pro uocant adhibendum. suspicatus est *Twardo.* (cf. *Hofmann-Szanyj.* 431) || uersuam seriem ita commutandam con. *Gamberale (priuatum):* 144, 146, 145, 147, fortasse recte || 147 psagros A || 148 ad supra lin. add. A¹ || 149 fructu- at A || 150 tedit A

7

155 quae potui, infelix! quae meme in omnia uerti,
 cui pecudum fibrae, caeli cui sidera parent,
 heu, Furiis incensa feror! stat gratia facti:
 illum ego per flammam et mille sequentia tela
 per uarios casus, per tot discrimina rerum,
 eripui leto; fateor me, arma impia sumpsit.
 sed quid ego haec autem nequam ingrata reuoluo?
 quid loquor aut ubi sum? ictum iam foedus et omnes
 compositae leges, credo, mea uulnera restant.

160 NVTR.

Non hoc ista sibi tempus spectacula poscit,
 sed cape dicta memor, duri solacia casus,
 sensibus hic imis nostram nunc accipe mentem:
 heu, fuge crudelis terras, fuge litus auarum!

MED.

165 Cara mihi nutrix, claudit nos obice pontus,
 deest iam terra fugae, rerum pars altera adempta est.
 hac gener atque socer patriaque excedere suadet.
 Tu ne cede malis, sed contra audenter ito

NVTR.

et quocumque modo fugias <que> ferasque laborem,
 tu modo posse deos ueniam, tu munera supplex
 tende petens pacem, causasque innecte morandi
 carminibus: forsitan miseros meliora sequuntur.
 Nunc oblitam mihi tot carmina, uox faucibus haesit,
 mens immota manet et caeco carpitur igni.
 carmina uel caelo possunt deducere lunam,

170

[MED.]

<MED.>

151 *Aen.* 7, 309 (memet) || 152 *Aen.* 10, 176 || 153 *Aen.* 4, 376 + 4, 539 || 154 *Aen.* 6, 110 || 155 *Aen.* 1, 204 (= 184th + 37) || 156 *Aen.* 2, 134 (fateor leto me) + 12, 31 (eripui uox communitis) || 157 *Aen.* 2, 101 (= 222) || 158 *Aen.* 4, 595 + 12, 314 || 159 *Aen.* 12, 315 + 10, 29 || 160 *Aen.* 6, 37 (*Lam.* 2, 182) || 161 *Aen.* 6, 377 || 162 *Ecl.* 3, 54 + *Aen.* 1, 676 (= 49, 448) || 163 *Aen.* 3, 44 || 164 *Aen.* 4, 634 (Annam on. Hos.) + 10, 377 || 165 *Aen.* 10, 378 + 9, 131 (fugae uox comm.) || 166 *Aen.* 7, 317 + 1, 357 || 167 *Aen.* 6, 95 || 168 *Aen.* 3, 459 (quo quemque) || 169 *Aen.* 4, 50 + *Geo.* 4, 534 || 170 *Geo.* 4, 535 + *Aen.* 4, 51 || 171 *Ecl.* 8, 70 (*Geo.* 2, 394) + *Aen.* 12, 153 (sequuntur) || 172 *Ecl.* 9, 93 (nunc) + *Aen.* 2, 774 (3, 48; 4, 280; 12, 868 | uox uox comm.) (= 316) || 173 *Aen.* 4, 449 + 4, 2 || 174 *Ecl.* 8, 69

151 meme A non emendandum atque hemist. cum hiatu legendum putauerim (de accusatiuis 'me, te, se' geminatione uide *Timpanaro* 207-217) memet Bu. loc. Verg. coll. || 156 fateor me A defend. Martotti (ut mecum communicauit) me del. Bu. (adn. p. 160, uide autem *Lam.* 1, 263 s.) || 162 hic haec ex *Ecl.* 3, 54 con. Hight. (cf. Bu. *Manitissa* 713) || 166 hac ex Verg. *Waltk.* haec A | suadet *Rie.* suadit A suauit Bu. || 168 quo quemque ex Verg. loc. *Rie.* | fugiasque ex Verg. Bu. fugias A || 171 M in marg. A ante u. 172 uire transpos. Bu. (*Lam.* 5, 315) | secuntur A sequuntur ex loc. Verg. Bu. (adn. p. 161) || 172 nunc non A ex Verg. corr. Bu. | u. male consutum uarie emendauit. edd.: carmina nunc oblitam mihi, uox faucibus haesit con. Bu. (adn. p. 161) nunc oblitam mihi tot carmina faucibus haerent con. Ca. (adn. p. 50), aliter alii || uu. 174 et 175 nutrici tribuendos con. Ca. (adn. p. 50)

8

175 sistere aquam fluiuis, deducere montibus ornos.
 has herbas atque haec Ponto mihi lecta uenena
 ipse dedit [mihi]: nihil ille deos, nil carmina curat.
 180 Quid struis? aut qua spe inimica in gente moraris?
 Aut pugnam aut aliquid iam dudum inuadere magnum,
 seu uersare dolos seu certae occumbere morti.

NVTR.

<MED.>

IASON - SATELLES - MEDEA

185 IAS.
 Quod notis optastis, adest: timor omnis abesto.
 hic domus, hic patria est, nullum maris aequor arandum;
 soluite corde metum tandem tellure potiti

186 SAT.

per uarios casus, bene gestis corpora rebus
 procurate, uiri; inuat indulgere choreis.
 Vnde tremor terris? qua ui maria alta tumescunt?
 quid tantum Oceano properant se tingere soles?
 nescio quid certum est: in nubem cogitur aer.
 aspice conuexo nutantem pondere mundum,
 et fratris radiis obnoxia surgere Luna.

190 IAS.

Media fert tristis succos, nigrisque infecta uenenis,
 quo thalamum eripiat atque ossibus implicet ignem.
 fare age, quid uenias, iam < > stinc et comprime gressum.

175 *Aen.* 4, 489 + *Ecl.* 6, 71 || 176 *Ecl.* 8, 95 || 177 *Ecl.* 8, 96 + 8, 103 || 178 *Aen.* 4, 235 (struit ... moratur) || 179 *Aen.* 9, 186 || 180 *Aen.* 2, 62 || 181 *Aen.* 10, 279 + 11, 14 || 182 *Aen.* 7, 122 (hic patria e haec patria cert.) + 3, 495 (= 248) || 183 *Aen.* 1, 562 + 3, 278 || 184 *Aen.* 1, 204 (= 155) + 9, 157 || 185 *Aen.* 9, 158 + 9, 615 || 186 *Geo.* 2, 479 (tumescunt n tumescant cert.) || 187 *Geo.* 2, 481 (*Aen.* 1, 745) (pro- percent) || 188 *Ecl.* 8, 107 (quid certest Pa certe est MP^a nⁱ certi est Mⁱ cerum est - ut Hos. - *Fulg.* 84, 6) + *Aen.* 5, 20 || 189 *Ecl.* 4, 50 || 190 *Geo.* 1, 396 (nec, sed cf. *schol. Stat. Theb.* 10, 146, ubi et ut apud Hos. legitur) || 191 *Geo.* 2, 126 + *Aen.* 4, 514 + *Aen.* 7, 341 (= 345 | uenenis uox comm. | *Lam.* 1, 265 s.) || 192 *Aen.* 7, 388 + 1, 660 || 193 *Aen.* 6, 389 (stinc M ut A istio b)

176 erbas A h antep. a | atque] ad A || 177 mihi del. Bu. | nichil carmina A | curat initio insequentis uersus exhibet A nota N margin. addita uerba suo loco restit. Bu. (cf. *Lam.* 5, 315) || 178 quid stabis A corr. Bu. loc. Verg. coll. || 179 et 180 Medea tribuerunt Ca. (cf. adn. p. 50 s.) et *Rie.* || post u. 179 unum u. excidisse con. Bu. atque ex *Aen.* 9, 187ⁱⁿ + 2, 576^{ex} suppl. mens agitat; certum est sceleratas sumere poenas (adn. p. 161) || Iason S. Atelles Mede A || 182 haec patria *Rie.* loc. Verg. coll. || 187 properant Ca. (cf. u. 186) properant A || 188 quid] quod A | certum A retinendum putauit | nescio quid certe est ex *Ecl.* 8, 107 con. Bu. (adn. p. 162), in text. recep. Ca. || 190 ante 188 transiit Ca. || 191 u. uno pede superfluo uarie emendauit. edd.: nigrisque del. Bu. (*Addend.* 703) Media tanquam interpolatum expunx. *Waltk.* (de re *Lam.* 1, 265 s. et adn. 26) utranque uocem retinendam esse (cf. locos Verg.) putauit || 193 iam istinc Bu. iam stinc A iam stinc Baec. | comprime rossum A | iam stringe et comprime gressum con. Bu. (adn. p. 162)

9

MED.

Ad te confugio, precibusque inflectere nostris,
o dulcis coniunx, non haec sine numine diuum
eueniunt.

195
195 a

tanta meae si te ceperunt taedia laudis,

hos cape fatorum comites, his moenia quaere!

Non fugis hinc praiceps, dum praecipitare potestas,

iam propiore die? nescis, heu perditam, nescis

nec quae te circumstant deinde pericula cernis!

Hanc quoque deserimus sedem, tibi ducitur uxor.

cui, pater et coniunx, quondam tua dicta relinquitur?

et sedet hoc animo, dotalis regia cordi est

externique iterum thalami.

mene fugis? hoc sum terraque marique secuta?

hic labor extremus, longarum haec meta uiarum,

hi nostri reditus expectatique triumphi?

quid tua sancta fides? iterum crudelia retro

fata uocant, tantis nequiquam erepte periculis,

mene fugis? per ego has lacrimas, per siquis amatae

tangit honos animum, per inceptos hymenaeos,

per conubia nostra et mensas quas aduena adisti

te precor, miserere animi non digna ferentis.

namque aliud quid sit, quod iam implorare queamus?

ipse mihi nuper Libycis tu testis in undis,

205
210
215

MED.

200

dum rauca adsiduo longe saepe saxa sonabant,
infixure mari tantis surgentibus undis,
luctantis uentos tempestatisque sonoras

compressi et rabiem tantam caelique marisque.

unius in miserum exitium proque omnibus unum

obiecti caput, id sperans fore munus amanti.

sed quid ego ambages et iussa exorsa reuoluo?

nil super imperio moueor; sperauimus ista

tempore, quo primum fortes ad aratra iuuenocos

semine ab aetherio spirantis naribus ignem

obiecti: satis immanis dentibus hydri

erupit legio et campo stetit agmen aperto,

telorum seges et iaculis increuit acutis,

ferrea progenies duris caput exultat armis.

illi inter sese magna ui uulnera miscent

confixique suis telis et pectora duro

transfossi ligno animasque in uulnera ponunt.

aurum ingens coluber seruabat in arbore ramos,

220

225

230

216 *Aen.* 5, 866 (tum *codd. Verg.* | longo [ut A] *Pomp.* 303,31) || 217 *Aen.* 5, 193 (Ionioque) + 6, 354 (nauis *om. Hos.*) || 218 *Aen.* 1, 53 (luctantes *Rp* luctantis *celt.*) || 219 *Aen.* 5, 802 || 220 *Aen.* 2, 131 + 3, 435 || 221 *Aen.* 8, 145 + 6, 526 (magnum *om. Hos.*) || 222 *Aen.* 2, 101in-ex (= 157) + *Geo.* 2, 46ne (iussa *pro longa ueris. ex Aen.* 5, 749 *scrips. Hos.*) || 223 *Aen.* 10, 42 || 224 *Aen.* 9, 80 + *Geo.* 3, 50 (fortes *M³* fortis *P*) || 225 *Aen.* 7, 281 (flagrantis *F* spirantis *M³* *R* *o* *Tib.*, cf. *Geo.* 2, 140) || 226 *Aen.* 8, 145 + *Geo.* 2, 141 || 227 *Geo.* 2, 280 (erupit *pro explicit ueris. ex Geo.* 4, 313 [erupere] *scrips. Hos.*) || 228 *Aen.* 3, 46 || 229 *Geo.* 2, 341 (terrea *M³* *o* *y* *schol. Bern. Seru.* terrea *M³* *D³Seru.* *Iact. din.* 2, 10, 6; *Lam.* 1 271) || 230 *Geo.* 4, 174 + *Aen.* 12, 720 (ui *uox comm.*) || 231 *Aen.* 9, 543 || 232 *Aen.* 9, 544 + *Geo.* 4, 238 (uulnera *R³* *o* *Macrob.* 6, 6, 19, *schol. Iuu.* 4, 91 uulnere *M³* *o* *Non.* 233, 1, *Asp. GLK VIII* 60, 12, *schol. Bern.*, *Seru.* *ad l.*: *Lam.* 1 278) || 233 *Aen.* 7, 352 (*Lam.* 1 261s.) + 4, 485

216 tum *Rie.* | rauco adsiduae longo A *corr. Ca. loc. Verg. coll. (adm. p. 55)* || 217 infixure A *locum corrupt. multimodis emendare conati sunt add.*: incubuere (*ex Aen.* 1, 84) *Bu.* Ionioque (*ex Aen.* 5, 193) *Rie.* infidoque (*ex Geo.* 1, 254) *dubitanter coniecerim* || 218 tempestatis quos honoras A *corr. Bu.* (uide *autem eius adm. p. 164*) || 221 obiecti A *corr. Bu.* | hid spe feror munus A *corr. Bu. loc. Verg. coll.* || 223 iussa *Moo.* || 224 quo] qui A | fasces ad a. iouenocos A *corr. Bu.* || 225 semina et eterios A *corr. Regel* (8) *loc. Verg. coll. locum inter stellas posuit* *Bu.* (cf. *autem adm. p. 165 ubi ex Geo.* 2, 140 *ita con.*: seminaque et tauros) *hemist. 225in et 226in commutatis obiecti et tauros scripsit Bae.* || 226 obiecti satis A *metri causa emendat. edd.*: obiecti atque satis *ex loc. Verg. Schenkli* obiecti unde satis *con. Bu.* (*adm. p. 165*) obiecti et satis *Rie.* seminibusque satis *Bae.* || 227 erupit *Ca. prob. Timpianaro* 679 (*Lam.* 1 268) erupit A *explicit ex loco Verg. Bu.* exiit *Rie.* || 228 celorum A *corr. Bu.* || 233 aurum *Regel loc. Verg. coll. (Lam.* 1 261) auro A

10

195 nomine A || 195 a eueniunt] *hoc uerbum, tanquam uersum imperfectum, a u. 196 recte seruauit Regel* (7), cf. *Lam.* 3 202 s. *expunx. Bae.* || 196 eueniunt tante me si A *tante me expunx. Bu.* *eu.* tanta meae si te cep. taedia laudis uno *sodenque uersu comprehendit Rie.* || 197 faktorum factorum *Rie.* || 199 propiore die *Ca.* *propiore die A* propiore deo *con. Bu.* (*Lam.* 1 269) || 200 nec quae] neque A | cernis] nescis A *corr. Bu. loc. Verg. coll.* || 206 exte A *corr. Bu.* || 207 hic A (cf. *Bu. adm. p. 163*) || 209 nequam A *corr. Bu.* | ereptae A *erepte A¹* erepta *Mey.* || 211 et 212 male *constit.*: 211^{ae} et 212^{ae} a librariis *inter se permutatos esse con. Bu.*, 211ⁱⁿ et 212ⁱⁿ *permutau. Ca.* (cf. *tamen Lam.* 3 185) || 212 aduenas-A || 213 u. male *constitatus* (cf. u. 83, al.) o *post precor add. Bu.* || 214 implorareq; amus A

11

nec visu facilis nec dictu effabilis ulli.
 ille manu patiens' immania terga resoluit.
 ut me conspexit, flammantia lumina torquens'
 ceruicem inflexam posuit' somnosque petiuit.
 si te nulla mouet tantarum gloria rerum,
 sin assumpta salus' nec habet fortuna regressum,
 si nulla est regio, miseris quam det tua coniunx,
 i, decus, i, nostrum!' faciat te prole parentem'
 egregia interea coniunx' melioribus, opto,
 auspiciis.' possem' hinc asportare Creusam!
 spero <e>quidem mediis, si quid pia numina possunt,
 supplicia hausurum scopulis:' dabis, improbe, poenas,
 quod minime reris, rebus iam rite paratis.
 Desine meque tuis incendere teque querellis;
 nam mihi parta quies,' nullum maris aequor arandum,
 nec ueni, nisi fata locum sedemque dedissent.
 Heu tot incassum fusos patiere labores,
 nec uenit in mentem' fumans sub uomere taurus,
 iam grauior Pelias' et aena undantia flammis'
 squamosusque draco et' quaesita<e> sanguine dotes?'

230 <MED.>

IAS.

234 Aen. 3, 621 (effabilis P ω γ Prisc. 18, 156, Exc. Bob. GLK V 649, 16. Gloss. Anstleubi DI 137, Serv. D.Serv. ad Aen. 3, 644 affabilis Mdr Macrob. 6, 1, 55, Clodon. GLK V 19, 35: de re Lam. 2 182) || 235 Aen. 7, 490 (manu FMR Non. 59, 26, Tib. manum M² γ RV ω GLK V 563, 3, Serv.: de re Lam. 2 181s.) + 6, 422 || 236 Aen. 3, 306 + Geo. 3, 433 || 237 Aen. 3, 631 + 7, 88 || 238 Aen. 4, 272 || 239 Aen. 1, 555 + II, 413 (nec schol. Veron. ad Aen. 1, 240 neque celt.) || 240 Aen. 10, 44 (Teucris, cuius loco miseris ex Aen. 2, 199, al. scrips. Hos.) || 241 Aen. 6, 546 + I, 75 || 242 Aen. 6, 523 + 3, 498 || 243 Aen. 3, 499 + 12, 880ms + 2, 778 (asportare Pa bRV γ Tib., Serv., rec. portare M¹ ω γ?) || 244 Aen. 4, 382 (Lam. 2 179) || 245 Aen. 4, 383 + 4, 386 || 246 Aen. 6, 97 + 4, 555 || 247 Aen. 4, 360 || 248 Aen. 7, 598 + 3, 495 (parta quies uoces comm.) (= 182) || 249 Aen. II, 112 || 250 Aen. 7, 421 (heu pro Turne ex Aen. 6, 878in uel 5, 615ms scrips. Hos.) || 251 Aen. 4, 39 (= 400) + Geo. 3, 515 (fumans: Lam. 2 175) || 252 Aen. 2, 436 + 6, 218 (et uox comm. | Lam. 2 176 s.) || 253 Geo. 4, 408 + Aen. 7, 423 (= 41) (quaesitas: Lam. 1 260 | et uox comm.)

234 uisus A uisu A¹ | effabilis A prob. Ca. defendit Mariotis (ut mecum communi-
 cauit) affabilis Bu. (Lam. 1 273) | ullis Ca. || 235 manum Schrad. (cf. Bu. addenda
 727) ex loc. Verg. et Servii comm. || 240 dete A || 243 comitem post hinc ex
 Aen. 2, 778 inseruit Bu. | asportare Creusam] adportare creusum A | ex tribus
 locis Vergilianis u. contextum esse significau. Ric. | h pro consona habita Hos. uersum
 recitauisse puluam (Lam. 3 179) || 244 quidem A || 245 hausuram Ca. || 247 teque-
 rellis A corr. Bu. || 249 uene A || 250 Med. restit. Ca. | heu] nempe uel tunc sup-
 plendum esse con. Bu. (adh. p. 167) uerisimilitas Hos. hanc uocem tamquam bisylla-
 bum nulla prosodiae ratione habita numerauit (cf. L. Müller 369, Lam. 3 182) || 251
 fumans con. Bu. loc. Verg. coll. (adh. p. 167) sudans A || 252 et inundantia A
 corr. Bu. loc. Verg. coll. || 253 quaesitae Klo. (72) quiesitas A (Lam. 1 260 s.)

12

In regnis hoc ausa tuis:
 haec loca non tauri spirante<s> naribus ignem'
 nec galea densisque uirum seges horruit hastis,
 nec uim tela ferunt.' mitte hanc de pectore curam.'
 Nam quis te, iuuenum confidentissime, nostras
 iussit adire domos? pelagine erroribus actus'
 an fratris miseri letum ut crudele uideres?'
 Siue errore uiae seu tempestatibus acti,
 quis deus in fraudem, quae <te> dementia cepit'
 commaculare manus, fraterna caede penates?
 aut ego tela dedi' aut uitam committere uentis'
 hortati sumus? quae dura potentia nostra?'
 Nil nostri miserere, nihil mea carmina curas?'
 efficiam posthac ne quemquam uoce lacessas,
 nec dulcis natos Veneris nec praemia noris.
 Quid causas petis' et irrita iurgia iactas?'
 iamque uale, melior quonium pars acta diei est.
 Vtere sorte tua, suscepiam perforce munus.
 Nunc iter ad regem nobis, quod te adloquor hoc est.'

<IAS.>

235

<MED.>

236

IAS.

237

MED.

IAS.

MED.

IAS.

234 Aen. 5, 792 uersus imperfectus || 255 Geo. 2, 140 || 256 Geo. 2, 142 (galeis) ||
 257 Aen. 6, 400 + 6, 85 (= 356) || 258 Geo. 4, 445 || 259 Geo. 4, 446 + Aen. 6, 532
 (uenis om. Hos.) || 260 Aen. 12, 636 (uideres: Lam. 1 267, adh. 27) || 261 Aen. 7, 199
 (Lam. 1 279) || 262 Aen. 10, 72 (Lam. 2 174) + Ecl. 2, 69 (6, 47 (= 45, 135) (quae uox
 comm.) || 263 Ecl. 8, 48 (= 401, 442) + Aen. 4, 21 (= 9) || 264 Aen. 10, 93 + 10, 69 ||
 265 Aen. 10, 69 + 10, 72 (nostra M¹ PRV ω γ Rufin. 61, 21, Serv., D.Serv. ad Aen.
 10, 44, Tib. nostri M. cf. Aen. 8, 514) || 266 Ecl. 2, 7 + 2, 6 || 267 Ecl. 3, 51 (Lam. 2
 166) || 268 Aen. 4, 33 || 269 Aen. 8, 395 (causas petis = 87) + 10, 95 || 270 Geo.
 4, 497 + Aen. 9, 156 (diei est M² R ω Non. 2, 13, Porph. Hor. epod. 16, 15, Tib. diei
 FMPbdrty) || 271 Aen. 12, 932 + 6, 629 || 272 Aen. II, 17 + 6, 466 (Lam. 2 176)

254 u. imperfectus (cf. loc. Verg.) in una eademque linea cum insequentibus ecaratus
 et conuinctus est in A iure seruax. Bu. | uerba Iasoni recte tribuit Ca. (Lam. 2
 313 s.) | ausa] causa A || 255 tauris spirante A | notam Ias. hinc u. adscrips. Bae. |
 post hanc u. lacunam suspicatus est Bu. ex Geo. 2, 141 (inuertere satis immanis den-
 tibus hydri) supplendam (adh. p. 167), in textum recep. edd. praeter Ca. || 256 seges]
 sedes A || 258 notam Med. restit. Bu. || 259 domus A corr. A¹ || 260 uideres Bu.
 loc. Verg. coll. uiderem A an defendendum? (cf. Ap. Rh. 4, 464 ss.) || post 261 unum
 u. excidisse con. atque ex Aen. 3, 5ⁿ + 3, 11^{ex} suppl. Ric. (auguris agimur diuom;
 feror exul in altum), uide autem Lam. 1 279 || 262 te restit. Bu. || 265 u. male con-
 satus (Lam. 3 191): aut suppl. Bu. (ex loc. Verg.) | nostra] nostri Bu. (uide codd.
 Verg.) || 267 posthac A posthac A¹ | quemquam Bu. quiequam A | uoces la-
 cessat A corr. Bu. || 269 petis causas A u. male consutum (= u. 87: Lam. 3 204, 2)
 tamquam corruptum existimat. Bu. q. nectis causas an scripsit Bae. ex Geo. 4, 446
 ita legendum con. Schenkl.: quid petis hinc causas atque i. i. i. uaria con. Bu. (adh.
 p. 168) et Ca. (adh. p. 59)

13

MED.

Num fletu ingenuit nostro' aut miseratus amanti?
 et dubitamus adhuc? lacrimantem et multa uolentem
 dicere deseruit' rapidusque in tecta recessit.
 quid labor aut benefacta iuuant? mea tristia facta
 fessa iacent.' ubi nunc nobis deus ille magister'
 et Furis agitatus amor et conscia uirtus?
 nam quid dissimulo aut quid me ad maiora reseruo?
 stat casus renouare omnis, [et] dare lintea retro,
 rursus et' casus abies uisura marinos'
 te sine, frater, erit.' quod si mea numina non sunt,
 flectere si nequeo superos, Acherontia mouebo!'

280

CHORVS

<CHOR.> Dictis exarsit in iras
 insani Martis amore,
 Poenorum qualis in aruis
 uenantum saepa corona,
 fulua ceruice leaena;
 qualis mala gramina pastus,
 tractu se colligit anguis,
 tumidum quem bruma tegebat:
 caput altum in proelia tollit,
 linguis micat ore trisulcis;

285

290

273 Aen. 4, 369 + 4, 370 (amantemst MP est om. a Pomp.: Lam. 1 277 s.) ||
 274 Aen. 6, 806 + 2, 790 || 275 Aen. 2, 701 + 12, 81 || 276 Geo. 3, 525 + Aen. 2,
 548 (= 396) (facta codd. Verg., Donat. ad Ter. Adelph. 1, 2, 36) || 277 Aen. 7,
 298 + 5, 391 || 278 Aen. 12, 668 || 279 Aen. 4, 368 (quae me) || 280 Aen. 2, 750 +
 3, 686 || 281 Aen. 3, 31 + Geo. 2, 68 (et uoc comm.) || 282 Aen. 12, 883 + 7, 310
 (Lam. 2 176) || 283 Aen. 7, 312 || 284 Aen. 7, 445 (= 384) || 285 Aen. 7, 550 ||
 286 Aen. 12, 4 (Lam. 2 176) || 287 Aen. 9, 551 || 288 Geo. 4, 408 || 289 Aen. 2, 471
 (ubi in lucem coluber om. Hos.) || 290 Geo. 2, 154 (Lam. 2 177) || 291 Aen. 2, 472 ||
 292 Aen. 5, 375 || 293 Geo. 3, 459 (Aen. 2, 475)

273 num] non A corr. Ca. | fletu ingenui A corr. Bu. | amantem est Bu. loc.
 Verg. coll., uide tamen Lam. 1 277 s. || 276 tristitia facta A tristia facta Bu. facta
 recte defend. Ca. loc. Verg. coll. || 278 ei conscientia uirtus A corr. Bu. || 279 desi-
 mulo A corr. Bu. | quid] quae Rie. loc. Verg. coll. || 280 et dare A corr. Mey. (et
 deest in Verg.) || 281 rursus et casus A defend. Martotti (privatum) et rursus casus
 Oudend. rursus et est casus Bu. rursus et est abies casus Ca. (uide tamen loc.
 Verg.) u. male consutus est || 280 tractus se A || 291 tumidam A tumidum A¹ ||
 293 risulcis A || post u. 293 unum uersiculum intercedisse arbitrati sunt edd., cuius
 'incipit' - ut aiunt - qualis fuisse uidetur: ex Aen. 1, 316 (qualis Threissa fatigat)
 suppleendum esse con. Rie.¹ (qualis tantum seru. Rie.²), ex Aen. 12, 733 (qualis fugit
 octor Euro) Schenkl, lacunam notau. Bae.

14

<qualis * * * >

furiis agitatus Orestes
 armatam factus matrem
 ardens agit aequore toto
 patri(a)s<que> obruncat ad aras;
 furit ululata per urbem
 qualis' trieterica Baccho
 inter deserta ferarum,
 palla subcineta cruenta,
 uocat agmina saeva sororum;
 qualis philomela sub umbra,
 pectus signata cruentum,
 late loca questibus implet,
 maerens' miserabile carmen,
 cantu solata laborem;
 <qualis' miserabilis Orpheus>
 grauitur pro coniuge saeuit
 deserti ad Strymonis undam:
 te solo in litore secum
 anima fugiente uocabat,
 scirent si ignoscere Manes.

293 a

295

300

305

307 a

310

NVNTIVS - CHORVS

NVNT. Quo feror? unde abii? <rumpit> pauor, ossaque et artus'
 perfudit toto proruptus corpore sudor,

294 Aen. 3, 331 (4, 471 scenis) || 295 Aen. 4, 472 || 296 Aen. 5, 456 || 297 Aen.
 3, 332 || 298 Aen. 4, 609 (triuinis) (= 33) || 299 Aen. 4, 301 + 4, 302 || 300 Aen. 3,
 646 || 301 Aen. 6, 555 (= 322) || 302 Aen. 6, 572 (= 146) || 303 Geo. 4, 511 (populea
 maerens om. Hos.) || 304 Geo. 4, 15 (cruentis codd. Verg. cruentum Seru. ad Aen.
 1, 235: Lam. 2 270) || 305 Geo. 4, 515 || 306 Geo. 4, 511 me + 514 ex || 307 Geo. 1, 293 ||
 308 Geo. 4, 456 || 309 Geo. 4, 508 || 310 Geo. 4, 465 || 311 Geo. 4, 526 || 312 Geo. 4,
 489 (ignoscere y ut A) || 313 Aen. 10, 670 + 7, 458 (rumpit deest in A) || 314 Aen.
 7, 459 (perfudit Mani perfudit FyR co Tib. | praeruptus Fy aedty proruptus
 MyR co Tib.)

295 ex priore Verg. uersus parte desumptus (cf. u. 42) || 297 patriasque Rie.² pa-
 tris A patrias Ca. Rie.¹ | obruncat adad A || 298 furit A defendendum putans
 (Lam. 2 197 s.) Triuis Bu. loc. Verg. coll. || 299 Baccho Bu. baccho A Baccha dabi-
 tauer con. Ca. (adm. p. 60), fortasse recte | de uu. 298 et 299 inter se commutandis
 cogitant. Rie. || post u. 307 unum uersiculum excidisse recte con. Schrad. (cf. u. 293 a),
 ex Geo. 4, 454 qualis miserabilis Orpheus suppleendum: in texum recep. edd. ||
 311 animas A corr. Bu. || 312 scirent] -ut eras. A¹ | ignoscere A ignoscere A¹ ||
 nuntius - oreon A Nuntius - Chorus iure con. Ca. (adm. p. 64) || 313 rumpit
 restitendum con. Bu. loc. Verg. coll. (adm. p. 171) || 314 toto] cito A corr. Bu. |
 praeruptus A corr. Bu. loc. Verg. coll.

15

genua labant, <gelidus> oculos stupor urget inertis'
arrectaque horrore comae et uox faucibus haesit.'

C<HO>R.

Quo res summa loco?' unde haec tam clara repente
tempestas' sine more furit?' maria omnia caelo
miscuit, ingeminant a ruptis nubibus ignes.
fare mihi atque' haec edisserere uera roganti.'

N<VNT>.

Aedibus in mediis quaeque ipse miserima uidi'
(horresco referens): palla subcincta cruenta'
in medioque focos, nocturnas inchoat aras'
intenditque locum sertis et fronde coronat
funerea', crinem uitis innexa cruentis,'
unum exuta pedem uinctis, in ueste recincta,'
spargens umida mella soporiferumque papauer,'
sparserat et latices simulatos fontis Auerni,'
sanguineam uolvens aciem' manibusque cruentis'
pro molli uiola' casiaque crocoque rubenti
urit odoratam nocturno in lumine cedrum'
scallamque elleborosque grauis' et sulphura uina'
obscuris uera inuolvens' lacrimisque coactis'

315 *Aen.* 12, 905 + *Geo.* 3, 523 || 316 *Aen.* 4, 280 (= 172) || 317 *Aen.* 2, 322 +
9, 19 || 318 *Aen.* 9, 20 + 5, 694 (tempestas uox comm.: *Lam.* 3 169) + 5, 790 ||
319 *Aen.* 5, 791 + 3, 199 (abruptis Gn, ut *Lacr.* 2, 214 abruptis FMP ω γ *Macrob.*
6, 4, 27, 7^{ab}. a ruptis A *Macrob.* cod. *Neap.* VB, cf. *Mariotti* et *Marinone infra*
locid. || 320 *Aen.* 3, 362 (6, 389) + 2, 149 (atque pro age *Hos. scriptisse et transpo-*
suasse uidetur | anise mihi uox comm.?) || 321 *Aen.* 2, 512 + 2, 5 (cf. *Mariotti* 56) ||
322 *Aen.* 2, 204 + 6, 555 (= 301) || 323 *Aen.* 12, 118 + 6, 252 || 324 *Aen.* 4, 506 ||
325 *Aen.* 4, 507 + 6, 281 (*Lam.* 1 260) || 326 *Aen.* 4, 518 || 327 *Aen.* 4, 486 || 328 *Aen.*
4, 512 || 329 *Aen.* 4, 643 + 2, 167 || 330 *Ecl.* 5, 38 + *Geo.* 4, 182 (casiamque cro-
cumque rubentem) || 331 *Aen.* 7, 13 (nocturno in lumine Maheu nocturna in lu-
mina cell.: *Lam.* 1 271) || 332 *Geo.* 3, 451 + 3, 449 (uinaque sulphura *Macrob.* 5, 14, 4,
Seru., *schol.* *Bern.* et sulphura uina MPR ω γ, *Beda* GLK VII 289, 2; *Albin.* id.
309, 32; *quidam* ap. *Mar. Vict.* 212, 21: *Lam.* 1 272) || 333 *Aen.* 6, 100 + 2, 196

315 gelidus ante oculos ex *Aen.* 12, 905 restit. *Rie.*, rectene? g. labant oculos A
g. labant tarda atque oculos con. *Bu.* || 317 Cr in *marq. habet* A Chor. recte con.
Ca. (*adm.* p. 64, cf. *Lam.* 3 316 s.) || uu. 317 - 320 *nutrica tribuenda esse con. Schenkl*
550 || 318 furit A || 319 a ruptis A *defend.* *Mariotti* 55, recte (cf. *Marinone, RFIC*
107, 1979, 113) abruptis *Bu.* loc. *Verg.* coll. || 320 fare mihi adque haec cecidisse re
uera r. A locis *Verg.* coll. u. non immutandum putauit (*Lam.* 3 203 s.), *multimodis*
uero castigauit add.: fare age iamque mihi haec con. *Bu.* fare agendum mihi que
haec *Ca.* fare age - mihi que haec *Rie.* (ex *Burmanni coniectura*) fare age nunc
mihi que h. *Schenkl* || 321 miserina A miserina A¹ (*de interpretat. uide Mariotti*
56) || 321 horresco referens *parenth. inelucti atque distincta* || 324 incenditque A *corr.*
Bu. loc. *Verg.* coll. || 325 uinctis A *corr.* *Bu.* (*Lam.* 1 260) uinctis *Heins.* || 328 si-
molatos fonte A *corr.* *Bu.* || 331 nocturno in lumine A (*Lam.* 1 271 s.) nocturna in
lumina *Bu.*

noce uocans Hecaten' et non memorabile numen'
ferro accincta uocat.'

haec effata silet, oculis micat acribus ignem'
expectans quae signa ferant, haud ignara futuri.'
eripiunt subito nubes caelumque diemque
et tremefacta solo tellus, micat ignibus aether.'
continuo auditae uoces uagitus et ingens,'
uisus adessee pedum sonitus' et saeua sonare
uerbera, uisaeque canes ululare per umbras
aduentante dea, refluit<que> exterritus amnis'
et pauidae matres pressere ad pectora natos.'

exhinc Gorgoneis Allecto infecta uenenis'
exsurgitque facem adtolleas atque intonat ore:'
'respice ad haec; adsum dirarum ab sede sororum,
bella manu letumque gero.'

talia ¶ cernentem tandem ¶ sic orsa uicissim:'
'uenisti tandem, mecum partire laborem,
tu, dea, tu praesens' animis inlabere nostris.'
dissice compositam pacem, sere crimina belli'
(namque potes), colui uestros si semper honores.'

talibus Allecto dictis exarsit in iram'
horrendum stridens rabidoque haec addidit ore:'
334 *Aen.* 6, 247 + 4, 94 (magnum et memorabile numen; 2, 583 nullum m. n.) ||
335 *Aen.* 2, 614 u. *imperfectus* || 336 *Aen.* 4, 499 + 12, 102 (ignes MP² ignis cell.:
Lam. 1 277) || 337 *Aen.* 6, 198 (obseruans; cf. 9, 130 exspectans M) + 4, 508 ||
338 *Aen.* 1, 88 || 339 *Aen.* 10, 102 + 1, 90 || 340 *Aen.* 6, 426 || 341 *Aen.* 2, 732 + 6,
557 || 342 *Aen.* 6, 558 + 6, 257 (umbra) || 343 *Aen.* 6, 258 + 8, 249 || 344 *Aen.*
7, 518 (et trepidae, cf. *autem* pauidae *Aen.* 2, 489; 2, 766; 8, 592; *Lam.* 1 275) ||
345 *Aen.* 7, 341 (exim | = 191) || 346 *Aen.* 6, 607 || 347 *Aen.* 7, 454 (= 390) || 348
Aen. 7, 455 u. *imperfectus* || 349 *Aen.* 4, 362 (dicentem) + (?) + 7, 435 || 350 *Aen.*
6, 687 + 11, 510 || 351 *Aen.* 9, 404 + 3, 89 || 352 *Aen.* 7, 339 (= 71) || 353 *Aen.*
6, 366 (inice om. *Hos.*) + 12, 778 || 354 *Aen.* 7, 445 (iras) (= 284) || 355 *Aen.* 6, 288 +
7, 451 (rabidoque/rapidoque *codd.* *Verg.* pauidoque A: *Lam.* 1 261)

334 numen] uesal A ex *Aen.* 4, 94 *corr.* *Bu.* || 335 accinctam uoca//t A¹ ||
336 migat acribus ignem A micat acribus ignis *Bu.* cf. *autem Lam.* 1 277 || *hemi-*
stich. parenth. interrec. Ca. || 337 aut ignara A aut *expans.* *Bu.*, cf. *tamen sensum*
et loc. Verg. || 342 uerberabis aeque A *corr.* *Bu.* | u. male *consutum non emendan-*
dum putauit (*Lam.* 3 191, I) tum *post* uerbera ex *Aen.* 6, 558 add. *Oudend.* | uu.
347 et 342 in *ita legendos con. Bu.* (*adm.* p. 174 ad l.): tum saeva sonare / uerbera-
que || 343 refluit A *corr.* *Bu.* (cf. *loc. Verg.*) || 344 presserat pectora A *corr.* *Bu.* ||
345 gorgonalis lecto A ex *Leid.* *corr.* *Bu.* || 347 dorarum abscede A || uu. 347 et 348
in una eademque linea exarati sunt in A || 349 cernentem tandem A iactanti tan-
dem *con. Bu.* *Aen.* 1, 102 coll. dicentem cernens ex *Aen.* 8, 704 *temptauerim, aliter*
Ca. *adm.* p. 67 | ora uicissem A ex *Verg.* loco *corr.* *Bu.* || 364 iram A (cf. *autem u.*
284 et loc. *Verg.*) || 365 rabidoque loc. *Verg.* coll. *con. Bu.* (*adm.* p. 175) pauidoque A

334 numen] uesal A ex *Aen.* 4, 94 *corr.* *Bu.* || 335 accinctam uoca//t A¹ ||
336 migat acribus ignem A micat acribus ignis *Bu.* cf. *autem Lam.* 1 277 || *hemi-*
stich. parenth. interrec. Ca. || 337 aut ignara A aut *expans.* *Bu.*, cf. *tamen sensum*
et loc. Verg. || 342 uerberabis aeque A *corr.* *Bu.* | u. male *consutum non emendan-*
dum putauit (*Lam.* 3 191, I) tum *post* uerbera ex *Aen.* 6, 558 add. *Oudend.* | uu.
347 et 342 in *ita legendos con. Bu.* (*adm.* p. 174 ad l.): tum saeva sonare / uerbera-
que || 343 refluit A *corr.* *Bu.* (cf. *loc. Verg.*) || 344 presserat pectora A *corr.* *Bu.* ||
345 gorgonalis lecto A ex *Leid.* *corr.* *Bu.* || 347 dorarum abscede A || uu. 347 et 348
in una eademque linea exarati sunt in A || 349 cernentem tandem A iactanti tan-
dem *con. Bu.* *Aen.* 1, 102 coll. dicentem cernens ex *Aen.* 8, 704 *temptauerim, aliter*
Ca. *adm.* p. 67 | ora uicissem A ex *Verg.* loco *corr.* *Bu.* || 364 iram A (cf. *autem u.*
284 et loc. *Verg.*) || 365 rabidoque loc. *Verg.* coll. *con. Bu.* (*adm.* p. 175) pauidoque A

'o germana mihi, mitte hanc de pectore curam,
nunc si bellare paras, et luctu miscere hymenaeos
funereasque inferre faces' et cingere flamma,
quicquid in arte mea possum, meminissem necesse est
quantum ignes animaeque valent; assiste precando.
dixerat: ad tollens stridentis anguibus alas,
ardentis dare uisa faces' super ardua linquens.
illa dolos' operi flammisque sequacibus iras
iungebat, et duplicem gemmis auroque coronam
consertam' squamis serpentum; flamma volentem
implicat' inuoluitque domum caligine caeca,
prospectum eripiens oculis; mihi frigidus horror
membra quatit gelidusque coit formidine sanguis.
improvisum aspiris ueluti qui sentibus anguem
aut uidet aut uidisse putat, metuensque pericli
incipit effari' nec uox aut uerba sequuntur.
idque audire sat est; quo me decet usque teneri?
uadite et haec regi[na] memores mandata referte.

360

365

370

NVTRIX — MEDEA

NVTR. Hoc habet, haec melior magnis data uictima diuis.
talita coniugia et talis celebrent hymenaeos!

375

356 *Aen.* 10, 607 + 6, 85 (= 257) || 357 *Aen.* 8, 400 (et *om. Hos.*) + 12, 805 (= 442) ||
358 *Aen.* 7, 337 + 1, 673 (9, 160; 10, 119) = 61 || 359 *Aen.* 8, 401 + 6, 514 || 360
Aen. 8, 403 (*Lam.* 2, 167) || 361 *Aen.* 2, 152 (621; *al.*) + 7, 561 (attollit) || 362 *Aen.*
5, 637 + 7, 562 (spuer MRbdnr' supera y o 716.) || 363 *Aen.* 4, 563 + 8, 432 ||
364 *Aen.* 8, 432 (miscabant: *Lam.* 1, 275 s.) + 1, 655 || 365 *Aen.* 3, 467 (loricam *om.*
Hos.) + 8, 436 + *Geo.* 3, 271me + *Aen.* 12, 370^{ae} || 366 *Aen.* 2, 215 (7, 136; *al.*) +
8, 253 || 367 *Aen.* 8, 254 + 3, 29 || 368 *Aen.* 3, 30 || 369 *Aen.* 2, 379 || 370 *Aen.*
6, 454 + 5, 716 (est *om. aIV ut Hos.*) || 371 *Aen.* 4, 76 + 12, 912 || 372 *Aen.* 2, 103 +
5, 384 (= 89) || 373 *Aen.* 11, 176 (memores regi: *Lam.* 1, 276) || 374 *Aen.* 12, 296 ||
375 *Aen.* 7, 555

357 et nunc si bellare p. *Regel.* (9) nunc si bella paras ex *Leid.* (*stellula adposita*)
Bu. si bellare paras *Ca.* (cf. *autem adm.* p. 67) | et luctu A | et tanquam glossam
delendam con. Bu. (*adm.* p. 175), sed cf. u. 442 luctu et *Kto.* et luctu *om. Ca.* (*adm.*
p. 67) uersus aut corruptus aut male consutus (pede uno superfluo?) non numerose
cadit || 361 ad tollens A (*Lam.* 1, 268, 29) ad tollit *Rie.* loc. *Verg.* coll. || 362 dare
dea A *corr. Bu.* | supera *Bu.* || 363 operi] aperit A ex *Aen.* 8, 432 castigandum *con.*
Bu. (*adm.* p. 176) || 364 iungebat] miscuerat *Ca.* | et duplicem A duplicem *Bu.* et
non delendam *putauit* (cf. u. 6, *al. et loc. Verg.*) || 365 flamma uolentem (uel uocan-
tem) *con. Bu.* flammaque uolentem A flamma uolentemque *Oudend.* *hemist.*
Verg. non esse *adnot. Rie.* || 368 quoit A || 370 paracli A || 372 dect A || 373 regina
memores A *corr. Bu.* || 374 — 375 aptius *Medeae conuenisse putau.* *Ca.* fortasse recte
(*Lam.* 5, 318 s.)

18

MED. Tu secreta pyram, natorum maxima nutrix,
erige' tuque ipsa pia tege tempora uitta,
uerbenasque adole pinguis' nigrumque bitumen.
sacra Ioui Stygio, quae rite incepta parau,
perficere est animus finemque imponere curis.
Discessere omnes medii spatiumque dedere.

380

NVTR.

MEDEA — FILII — VMBRA ABSYRTI

MED. Heu stirpem inuisam et fatis contraria nostris!
huc ades, o formose puer, qui spiritus illi!
sic oculos, sic ille manus, sic ora ferebat!

385

FIL.

Parce pias scelerare manus! aut quo tibi nostri
pulsus amor? si iuris materni cura remordet,
natis parce tuis' aut nos rape in omnia tecum!
quo res cumque cadunt, unum et commune periculum.
Aspice nos! adsum dirarum ab sede sororum,
infelix simulacrum, laniatum corpore toto:
quid dubitas? audendem dextra, nunc ipsa uocat res.
auctor ego audendi, fecundum concute pectus.
si concessa peto, si poenas ore reposco,
nullum in caede nefas: amor non talia curat.

385

[MED.]

376 *Aen.* 4, 494 + 5, 645 (regia n.: *Lam.* 2, 177) || 377 *Aen.* 4, 495 + 4, 637 ||
378 *Ecl.* 8, 65 + *Geo.* 3, 451 || 379 *Aen.* 4, 638 || 380 *Aen.* 4, 639 || 381 *Aen.* 12, 696 ||
382 *Aen.* 7, 293 (*Lam.* 2, 174) || 383 *Ecl.* 2, 45 + *Aen.* 5, 648 || 384 *Aen.* 3, 490 ||
385 *Aen.* 7, 362 + 10, 443 (et *add. Hos.*) || 386 *Aen.* 3, 42 + *Geo.* 4, 324 || 387 *Geo.*
4, 325 + *Aen.* 7, 402 || 388 *Aen.* 10, 532 + 2, 675 (et) || 389 *Aen.* 2, 709 (cadent) ||
390 *Aen.* 2, 690 + 7, 454 (= 347) || 391 *Aen.* 2, 772 + 6, 494 || 392 *Aen.* 9, 12 +
9, 320 || 393 *Aen.* 12, 159 + 7, 338 || 394 *Aen.* 5, 793 + 6, 530 (si uox *comm.*) || 395
Aen. 10, 901 + *Ecl.* 10, 28

376 secretam A | nutris A || 377 pars prior huius u. uitio secundi pedis laborat,
cf. *tamen u.* 65, *al.* | erige iam tuque (uel tu tuque) *con. Oudend.* | tegit A || Me-
dea — Vmbra — Filii *Ca.* || 382 et] e-et A | contrariis A || 385 et] o *con. Ca.* | ad-
esse A || 386 pia A pias A¹ | aut quo *Ca. Regel.* (10) aut qui A || 387 si *del. Oudend.*
u. male consutus | remordit A (*an. Hosioidio tribuendum?*) || 388 pargo tuis a-ut A
parce tuis aut *Bu.* parce tuis et *Rie.* (ex *Verg.*) || 389 commoue A || 390 Abs. *in*
margin. scripsi siglum A (= *Absyrtus*) ante Aspice facile *in codd. excidisse putaueris*
notam Vmbra ut in rubr. adpositi Rie. || 391 labia corpore tanto A laniatum corpore
toto *loc. Verg.* coll. *con. Bu.* (*adm.* p. 179) labi a corpore tanto *Ca.* abruptum c.
toto *Bae.* || 392 M *in margine A* || *uu.* 392 — 395 *Absyrti umbræ aptius tribuendos esse*
putauit (Lam. 5, 315 s.) | u. male consutus emendandus non est | dubitem (ex *Aen.* 9,
191) *Bu.* || 394 concessa A concessio A¹ | penasoro A || 395 et post nefas *add. Bu.*,
nam recte dubito (cf. *loc. Verg.*); *nerisimihus u. male consutus est*

5*

19

Hostis amare, quid increpitas' mea tristia fata?
Suggere tela mihi' finemque impone labori!
sanguine quaerendi reditus.'

Nec te noster amor' pietas nec mitigat ulla,
nec venit in mentem' natorum sanguine matrem
commaculare manus?' nostri tibi cura recessit'
et matri praereptus amor?'

Crimen amor' uestrum' spretaeque iniuria formae
his mersere malis' fratrem ne desere frater!
poenarum exhaustum satis est, uia facta per hostis'
et genus inuisum' dextra sub Tartara misi.'
iamiam nulla mora est' currus agitare uolantis.'

IASON - NVNTIUS - MEDEA EX ALTO

IAS. Ei mihi, quid tanto turbantur moenia luctu?

quaecumque est fortuna, mea est; quid denique restat?
dic age, namque mihi fallax haut ante repertus.'

NVNT.

En perfecta tibi' promissa coniugis arte
munera!' ingentem luctum ne quaere tuorum.'
sed si tantus amor' menti, si tanta cupido est,
expediunt dictis et te tua fata docebo.
conspectu in medio, cum dona imponeret aris,
(ah, uirgo infelix!) oculos deiecta decoros,
undique conueniunt' per limina laeta frequentes'
matres atque uiri' cumulantque altaria donis.'

396 *Aen.* 10, 900 + 2, 548 (= 276) (facta ut A) || 397 *Aen.* 10, 333 + 2, 619 ||
398 *Aen.* 2, 118 (*aliter ac Vergilius u. imperfectum Hosidius reliquisse uideatur*) ||
399 *Aen.* 4, 307 + 5, 763 || 400 *Aen.* 4, 39 (= 251) + *Ecl.* 8, 47 (= 441) || 401 *Ecl.* 8, 48
(= 263, 442) + *Aen.* 2, 595 || 402 *Aen.* 4, 516 (praeruptus *per adn. ad Luc.* 6, 454
praeruptus *cedi.*) u. *imperfectus* || 403 *Aen.* 10, 188 + 1, 27 || 404 *Aen.* 6, 512 + 10,
600 || 405 *Aen.* 9, 356 || 406 *Aen.* 1, 28 (= 54) + 8, 563 || 407 *Aen.* 2, 701 + *Geo.*
3, 181 || 408 *Aen.* 12, 620 || 409 *Aen.* 12, 694 + 12, 793 (= 469) || 410 *Aen.* 6, 343 ||
411 *Aen.* 7, 545 + 8, 612 (en perfecta *uoces comm.*) || 412 *Aen.* 8, 613 + 6, 868 ||
413 *Aen.* 2, 10 + 6, 133 (si tantus amor *uoces comm.*) || 414 *Aen.* 6, 759 || 415 *Aen.*
12, 213 + 4, 453 || 416 *Ecl.* 6, 47 (52) + *Aen.* 11, 480 || 417 *Aen.* 5, 293 (9, 720) +
1, 707 (laeta *codd. Verg.* tota A) || 418 *Geo.* 4, 475 (*Aen.* 6, 305) + *Aen.* 11, 50
(cumulatque) (= 116)

396 *Fil. del. Ca.* || tristitia facta A *corr. Bu.* tristia facta *Ca.* || 399 uulla A ||
400 mente A || 402 praeruptus A *ex loc. Verg. emendandum con. Bu.* (*adm. p.* 180 s.) ||
406 uisum A *ex Leid. corr. Bu.* || Meda A || 408 turbamur m. *lucii A. loc. Verg.*
coll. corr. Bu. || 411 coniugia sorte A *loc. Verg. coll. corr. Bu.* || 412 munera at in-
gentem *Bu.* u. *male consutum cum hiatu legendum esse def. Reges (Lam. 3 178 s.)* ||
415 deponeret A *reponeret Leid.* *loc. Verg. coll. corr. Bu.* || 416 decorus A *corr. A* ||
417 laeta *ex Aen.* 1, 707 *con. Ca.* (*adm. p.* 74), *in text. recep. Ric.* tota A

religione patrum' biforem dat tibia cantum,
cum subito dictuque oritur mirabile monstrum.
ecce leuis summo' descendere corpore pestis'
incipit' ac totis Vulcanum spargere tectis,
regalisque accensa comas, accensa coronam,
membra sequebantur, artus sacer ignis edebat.
diffugiunt comites, et quae sibi quisque timebat,
tecta metu petiere' et sicubi concaua furtim
saxa petunt, furti immissis Vulcanus habentis.
nec uires herorum infusaque flumina prosunt'
quaesitaque nocent artes, miserabile' dictu'!
illa autem' per populos' aditumque per aua quaerit'
arte noua speculata locum' paribusque reuinxit
serpentum spiris uentosasque addidit alas,
ense leuis nudo, perfusus sanguine currus.
Quo sequar? aut' quid iam misero mihi denique restat?
me, me, adsum qui feci, in me omnia tela
conicite, hanc animam quocumque absumite leto!
funeris heu tibi causa fui; dux femina faci!
Huc geminas nunc flecte acies' et conde sepulchro'
corpora natorum, cape dona extrema tuorum.
et tumulum facite et tumulo super addite carmen.'

420

425

430

IAS.

435

MED.

440

419 *Aen.* 2, 715 (8, 598) + 9, 618 || 420 *Aen.* 2, 680 (subito *MPVbhdur y Trb. in
lenn.* subitum *Pi eo y¹ Tib. in interpp.* subitum *Fa DSeru.*) || 421 *Aen.* 2, 682 +
5, 683 (descendit) || 422 *Aen.* 1, 721 (2, 269; 8, 373) + 7, 77 (ac) *et uox comm.* ||
423 *Aen.* 7, 75 || 424 *Geo.* 3, 565 (sequebatur) + 3, 566 || 425 *Aen.* 4, 123 (diffugiunt)
+ 2, 130 (et uox comm.) || 426 *Aen.* 4, 164 + 5, 677 || 427 *Aen.* 5, 678 + 5, 662 ||
428 *Aen.* 5, 684 (herorum *codd. Verg.* erbarum A; *Lam.* 1 262) || 429 *Geo.* 3, 549 +
Aen. 1, 111 + *Geo.* 2, 30 || 430 *Aen.* 7, 561 + 6, 588 + *Aen.* 9, 58 || 431 *Aen.* 7, 477
+ 12, 847 || 432 *Aen.* 12, 848 || 433 *Aen.* 9, 548 + 11, 88 || 434 *Aen.* 9, 490 (sequar)
+ 2, 70 (misero mihi *codd. Verg.* mihi misero A | aut uox comm.) || 435 *Aen.* 9,
427 + 9, 493 (in me uoces comm.) || 436 *Aen.* 9, 494 + 3, 654 (animam hanc | po-
tius om. *Hos.* | absumite *codd. Verg.* adsumite A | absumite uox comm.) || 437 *Aen.*
6, 458 + 1, 364 || 438 *Aen.* 6, 788 + 6, 152 || 439 *Aen.* 2, 214 (6, 22) + 3, 488 ||
440 *Ecl.* 5, 42

421 descendit *Ric.* (*uide autem Lam.* 1 268) || 423 corona A *corr. Bu.* || 424 seque-
batur *Ca.* || 425 quae] quia *con. Ca.* (*adm. p.* 74) || 427 immissus A *corr. A* || 428 he-
rorum *loc. Verg. coll. corr. Bu.*, *in text. recep. Ca. Ric.* erbarum A herbarum *Ric.* ||
430 illa autem per populos A u. *male consutum uarie emendat. edd.*: illa per et sco-
pulos (*Geo.* 3, 276) *Hight.* illa ut per populos *Bu.* illa et per populos *Ca.* illa
autem scopulos *Schenkl.* saxa per et scopulos *con. Ric.* || 432 spinis A || 434 quo
sequar] quos egor A *loc. Verg. coll. corr. Bu.* quo sequor *Ca.* | mihi misero A ||
435 u. *male consutus: an duplici cum hiatu legendus?* | in me nunc omnia *Bu.* ||
436 adsumite A *ex Verg. corr. Bu.* || 440 addite] addedit A

saeuus amor docuit natorum sanguine matrem
 commaculare manus, et luctu[m] miscere hymenaeos.

Te super aetherias errare licentius auras,
 crudelis mater! tanton me crimine dignum
 duxisti et patrios foedasti funere uultus?
 arma, uiri, ferte arma, date tela, ascendite muros!
 Quo moriture ruis? thalamos ne desere pactos!

hortator scelerum, nostram nunc accipe mentem:
 siue animo siue arte uales, [opta ardua pinnis
 astra sequi] et si adeo dotalis regia cordi est

*****
 nostrasne euadere, demens,
 sperasti te posse manus? opta ardua pinnis
 astra sequi clausumque caua te condere terra
 et famam exstingui ueterum sic posse malorum.
 haec uia sola fuit, haec nos suprema manebat
 exitiis positura modum.

sat fatis Venerique datum est: feror exul in altum
 germanum fugiens et non felicia tela
 ultra anni solisque uias. quid denique restat?
 et longum, formose, uale, et quisquis amores
 aut metuet dulces aut experietur amarus.

<IAS.>
 [IAS.]

445

MED.

450

455

460

441 *Ecl.* 8, 47 (= 400) || 442 *Ecl.* 8, 48 (= 263, 401) + *Aen.* 12, 805 (= 357) || 443 *Aen.* 7, 557 || 444 *Ecl.* 8, 49 + *Aen.* 10, 668 || 445 *Aen.* 10, 669 + 2, 539 (et uox comm.) || 446 *Aen.* 2, 668 + 9, 37 || 447 *Aen.* 10, 811 + 10, 649 || 448 *Aen.* 6, 529 + 1, 676 (= 49, 162) || 449 *Aen.* 12, 892 (animis) + [*Aen.* 12, 892] || 450 [*Aen.* 12, 893] + II, 369 (= 203) || 451 *Aen.* 9, 560 (prius hemist. deest in A.) || 452 *Aen.* 9, 561 + 12, 892 || 453 *Aen.* 12, 893 (clausumque codd. Verg. praeter P ubi clausumue legitur) || 454 *Aen.* 6, 527 || 455 *Aen.* 10, 879 (terres om. Hos.) + 7, 128 (= 47) || 456 *Aen.* 7, 129 u. im-
 perfectus || 457 *Aen.* 9, 135 (datum est FPR co γ Tib. datum Madhstv Non. 409, 4
 + 3, II || 458 *Aen.* 1, 341 + II, 196 (*Lam.* 2 164s.) || 459 *Aen.* 6, 796 (extra) + 12,
 793 (= 409) || 460 *Ecl.* 3, 79 + 3, 109 (*Lam.* 2 168s.) || 461 *Ecl.* 3, 110

442 luctu] luctum A corr. Bu. (uide autem eius adm. p. 184) | u. male conglutinatus
 non emendandus uidetur (cf. u. 357) || 443 notam Ias. ex subseq. u. in marg. iure
 transp. Ca. (*Lam.* 5 315ss.) | te] me ex Sen. Med. u. 1025ss. con. Bu. et Ric. per-
 sonae notam prae in codice adscriptam in errorem edd. adducisse putandum est ||
 444 Ias in marg. habet A | tantum A corr. Bu. || 446 u. male consutum utpote non
 numerose cadentem lineolis notauit Ric., multimodis emendau. ceti. ferte et date uel
 loc. Verg. coll. Bu. || 449-450 obita ardua pinnis astra sequi A. haec hemist. tam-
 quam ex 452-453 hic a librario transposita expurganda esse putauerunt edd.
 (cf. Reges 10), ex *Aen.* 11, 368s. ita suppl. Bu.: si peccatore robur/conopsis ||
 451 prius hemist. excidisse uidetur in exemplari a quo A descriptus est, uarie suppl. edd.:
 quae nunc deinde mora est (*Aen.* 12, 889) con. Bu. (adm. p. 186); lacunam hoc loco
 significare malui || 453 clausumque A an clausumue? (cf. loc. Verg.) | te] ce A |
 terram A || 455 nobis suppremanebat A corr. Bu. || 459 annis A || 460 forno-
 sum A || 461 metuet We. metuat A metuat Bu.

99

INDEX VERBORUM ET RERUM NOTABILIVM

(numeri uersus indicant)

Lexicalia

animae = Manes: 360
 Amata = amata: 210
 Amor = amor: 93
 auarus = inhospitalis: 163
 caedus = sanguis: 9
 captiua = misera (?): 22
 carmina = incantamenta: 174, 177, 266
 certum est = certi est: 188
 effabilis = affabilis: 234
 fata = calamitates: 414
 fateor me = fateor quid fecerim: 156
 grauior = senior: 252
 imago = uisus: 97
 mea = mecum: 282
 petere natam conubiis = petere conubia natae: 70
 pietas = misericordia: 27, 97
 proelium = uerborum contentio: 57
 rumpo = erumpo: 313
 saeuio = insanio: 308
 spectaculum = spectatio: 160
 tempestas = procella: 378
 uox = uerba: 267

Nomina propria

Colchidae(?) (= Colchi; an Colchae?): rubr. ad u. 25ss.
 Creusa (= Aeneae uxor) = Creusa, Creontis filia: 243
 Media (= Asiae regio) = Media (i. q. gr. Μηδεια?): 191

Grammaticalia

ad breuiquentiam: dotabere, absolute adhibitum: 104
 grauior, scil. aeno: 252
 quae potui = quae mala paraui: 151
 dictis: 284
 ad conuinciones: aut = an: 264
 neu = ne: 120
 -que, pleonastice adhibitum(?): 223
 ad elliptica uerborum: es 52, 259; est 25, 127, 144, 182, 265, 273, 277, 341, 362; sumus
 261; sunt 30, 115, 117, 172, 340, 342; fuerit 40; esse 41, 250; egit 262.
 ad diathesis uel ad structuram uerborum: part. perf. actiue adhibitum (*adulata*): 298
 infinitum praes. post cepit 138, 263; post hortati sumus 264; narratum 125s.
 uariatio constructionis coniunctiui et infinitiui 40-41; uariatio constr. partici-
 pi et coniunctiui 259-260

23

deduco + dativ. (dhalamo): 105, 129; mico + acc. (ignem): 336; miseresco, miseror + dativ.: (regi) 130; (amanti) 273; pono + in cum acc. (in ualuera) 239; retinquo + in cum acc. (in auras) 142

Metrica

hiatus: 13, 54, 62, 87(?), 99 (= Aen. 9, 291), 158, 178 (= Aen. 4, 235), 232, 243 (ante h), 317, 320, 412, 428, 435 (bis), 460; 151 (in correpta syllaba longa: meme in) incisiones: post primum dactylum: 9, 15, 17, 54, 65, 83, 101, 213, 281(?), 319, 342, 361, 366, 377, 385, 412, 422, 430(?); post secundum pedem: 16, 221, 265; post quartum trochaicum: 23, 62 versus 'paroemiaci' notandi: 42, 295; 48 versus qui longiores iusto uidentur: 6, 21, 93, 172, 191, 212, 337, 357, 387, 391, 392, 394, 430, 442, 446 versus qui manci uidentur: 64, 65, 83, 213, 265, 281, 342, 377, 387, 391, 395, 412

INDEX LOCORVM VERGILIANORVM QVI IN MEDEA OCCVRRVNT

Table with 4 columns: Ecl. (1-8), Geo. (1-10), Aen. (1-6), and page numbers. Lists Vergilian locations for the play Medea.